

Kozma Lajos.

*

Egy ember fölmagasodik.

Eretten, készen, lehiggadt eredményeivel előttünk áll egy nagyszerű iparművész: Kozma Lajos.

Néha még vigasztaló is a művészet, az igazolomért, hogy rokonemberek mellettünk tövöznak, verekednek; megbukva, talpra szökkenve tovább bukdácsolnak; az elborulás, keresés nehéz útjain átvádolódnak és fölszántva egyszer csak elénk születnek. Ilyen gerinces küzdelemből bontakozik ki most Kozma Lajos komoly alakja. Az utat, mely elhozta őt ideig, mi is láttuk. Hittünk benne, már hetekkorában, amikor az eleve szavából, a fantasztikus leveleiből kihallottuk egy pompás ember százölelésű akaratát. Azután virágot vetett az esze, mint a juliusi éjszaka, buja föliratokat, klasszikus exlibriszeket rajzolt, belefújt a képzeletébe Ady Endre költészete és soha el nem felejttem, megkereste az én írásaimat, körülrajzolta, körülfutotta őket, nyomorult Lázároknak palástokat hagyigált a szegény testükre és hiába akarnék én valaha is megszűrűlni, tündökölni a könyvem (Találkozás Hamupipókéval) az ő rajzaival, mint a misekönyv az esztergomi bazilikában. Roskadó fantáziával később muzeumokba került, emésztő spekulációkkal sokáig élt az egyiptomi, asszír, görög és egyéb titokzatosságok között és végül a magyarelhagyatottságban mit is tehetett volna szivesen egyebet, hazajött; egy építőirodában házakat építtetett és a legfrisebb pesti paloták után, most önmagával is elkészült.

A szabadság-téri „Budapesti Műhely“ kiállítási helyiségeiben Kozma Lajos butorai láthatók. Gyönyörű butorok kedves környezetében bizony megüti az ember esztétikus kívánságát és körülzsongat bennünket a magunk hónapos szobájában, más matrácra vetett családok komor hajlékai; ezek a butorok ünnepek, derültek, megnyugtatóak és ha jobban megnézzük őket, idegeskedve érezzük, hogy óhajos magunkból faragták ki azokat, más boldogabbak kedvére. Szépség és nyugalom jellemzi valamennyit, de nem az a nyugalom, mely a megszokott formák zavartalan közönyösségével fogja körül másutt az álmos embereket, de a harmonikus, elmélyült nyugalom disze ezeknek a butoroknak, amiknek a vonalain, ötletén, összeszűrődött egyéniségén a régi és új művészeteknek nemességéi tetszenek, amiket egy külön képzeletű művész tudott összehevíteni, ilyen jóleső igézettel.

A rosszízű módosabbakkal nem törődünk, de nem lehet elfelejteni a gondolatot, ami ezek között a butorok között ránk száll; a szegény ember valóban álmodni se tud az ilyen ágyakról, asztalokról, szekrényekről, székekről, divánokról, amilyenek itt láthatók. De a szegény ember azt se tudja, hogy a düh, a keserűség, amiket odakin szedett föl magára, enyhülő odahaza mint szélesedik el a letargiává, mint esittul át a csüggedt utálkozáshoz, odahaza, az ormótlan ágyak, a tüllsípkes petróleumlámpák, a viaszkos asztalok, a tükröző sifonérok között. A butor velünk van... hunyó és nyíló szemünk mindig látja őket és biztosan érezzük, hogy az életgyavaság gyöngül meg az ember fölött, aki lelkes butorok között töltheti el a másik idejét, a maga idejét. A „Budapesti Műhely“ megalapítását ezzel a gondolattal tartjuk nagyjelentőségűnek, mert kiállított butorai között láttunk olyan olcsó berendezéseket is, hogy a vásárolt kész hőlmi legalább annyiba kerül, mint ezek a butorok és a különbség akkora közöttük, mint a szomorúság és az öröm között.

Hódítóan nagyszabású ez az emeletes kiállítás. Minden darabját Kozma Lajos tervezte és szemlélődve a kiállítottak között, elsősorban megcsudálja az ember a művész ömlő képzeletét; a legváltozatosabb formát látjuk a szépségeknek, minden befejezett, semmi sem kísérletező és fáradságtalan ez a képzelet az új és újszerűtől való produkciókban. Minékünk külön érdekesség, hogy a bibelő figyelmességénél meg-

látjuk e butorok arcán a hajdani studiumok jegycit. A függőlámpákrajzolva futó vonalain a tálaló kredencek párkányán, a pamlagszövegek mintáin fölismertük az ábrákat, amikkel akkoron telehintette a mi írásaink komorodó útjait. Másért is nagyon érdemes nézegetni ezeket a címradás, arabeszkes kecsességeket, megértjük belőlük, hogy a gerinceseknek csak megedzik a csigolyáit az idegen studiumok; más művészetek visszhangja is elcsendül hozzánk ezekről a butorokról, de belepáranak Kozma egyéni átfogó művészetébe és tisztult magyarsággal díszesek, megható egyszerűséggel originalizálják az ő butorai. Kozma teremtőereje azért óvatos is, az ekosság a praktikusság irányítja az alkotó művészetét és ezek a karosszékek valóban pihenőhelyek, ahol felejtkezni tudna az ember, ezek az az íróasztalok valóban munkaterületek, ahol talán könnyebben menne az írás, ezek az ágyak valóban ágyak, szélesek, elterítők, amit a szegyenkező fiataloknak igazán megkívánunk.

Egészen fiatalon, tudással, szívvel, merészen bontakozó jövőendő előtt áll Kozma Lajos. Emeletekre hágó temérdek butorai között megnéztem a karcsu vállas alakját, az okos kemény fejét és ő nem vehette észre, amikor minden butordarabja mellé odavittem a hallgató figuráját. Az ilyen ember mellett megfeszül az ember gyöngé karja, akaratra fut az elfáradt esze, vágyaktól megedzik a fázni kezdő szíve. Nagyszerű dolog lehet így építeni... Az igézetükben várakozó butorok között egyszer azt is éreztem, amint nekifeszül ez a legény, az iramos karja, az iramos agyveleje munkába indul és egy, egyetlen egy gesztussal ránktermeli ezt a sok gyönyörűséget...
Révész Béla.

(*) Egy munkás versei. Nem tudjuk hirtelenében annak a keleti virágnak a nevét, amely magjában várja a talajon a szellők járását. És ráborul a fuvalom, mely érte jött és megszületik a virág, amelyet a fuvalom többé el nem hagy. Hü ölébe fölemeli, rengeteg utakon eljártatja és szebb és égőbb lesz, mint a földhözragadt, ittenragadt társal. Ilyen megtermékenyítő, megszüelő fuvalom a szocializmus, amely jön az idők örvényeiből és ébresztő útjában, az embersűrűség fölött, új élet felé indítja azt, akire ráfuvall. Ezt a képet érzem én mindig, ha munkásember verseit olvasgatom. Szocializmus nélkül a munkás eszén szenderegő gondolat soha ki nem nyitotta volna a vak szemét, a lidérces érzés a szívről soha el nem szállott volna a küzdelmes vágyak felé. Mindig szépek a munkások versei, még ha dadogóak, tökéletlenek is, mert egy fölébresztett lélek megható próbálkozásait értjük és érezzük ki belőlük. Gyulai Kálmán költeményeit olvastam el mostaniban, meleg áhitatos szavakkal mindenről gondolkodik, ami ég, sujtól, álmodoztat fölöttünk, a gyöngé szava mögött árad a harag, a reménykedés, a minden-indulat, ami medret épít a mi tengerünk köré és büszke gondolattal érezzük ezt az ingadozó asztalos munkást, akinek már minden porcikáján átömlik a világigazító szenvedélyesség. És eljár az esztünk a másik proletárhoz, aki valamelyik felvidéki üveggyárban éjszaka dolgozik a harmine krajcárért; szörnyű tüzek udvarában csak dolgozik, csak vonszolódik és az üvegkemencék nagy világossága nem bántja a sötétséget, ami mozdulatlanul ül az eszén, a szíven — chhez még nem ért el az emberteremtő fuvalom, a szocializmus. Milyen más ember ez az asztalosmunkás és az az üveggyári munkás, ők ketten, akik testvérek a sorsban. Gyulai Kálmán verseskönyvéből jön el hozzánk ez a fölismérés és ezért figyelemre méltó ez a könyvecske, amely kapható a Népszava-könyvkereskedésben. (Rb.)

(*) A kinetofon-munkáselemlő — amit azt már jeleztek — közbejött technikai akadályok miatt karácsony első napján nem tartják meg a Népopera-ban. Az előadást előreláthatóan december 28-án, esetleg egy követő vasárnap tartják meg. A már megváltott jegyek érvényesek a december 28-iki előadásra. Aki ezen a napon nem óhajtatja az előadást megnézni, azok a jegyeiket visszaválthatják, ott, ahol megváltották.

(*) Új könyvek. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent: A vér; Egyéb történetek. Harmincegy novella Vértessy Gyulától. Ára 4 korona. — Krudy Gyula: Mákvirágok kertje. Elbeszélések. Ára 4 korona. — A szerelem az

én bűnöm. Regény. Franciából fordította Farkas Zoltán. Ára 4 korona. — Vitéz Hány János hőstettei. Garay János munkája új kiadásban, Garay Ákos rajzaival. Ára 2.50 korona. — Molnár Ferenc: Kis Hármaskönyv. A szerző legújabb novellái. Ára 6 korona. — Henry Bergson filozófija. René Gillonintól. Fordította Farkas Zoltán. Ára 1 korona 20 fillér. — Asbóthné Ferenczi Sári: Mary. Regény. Ára 3.50 korona. — Heltai Jenő: Jaguár. Humorisztikus regény. Ára 4 korona. — Holló Sárka meséskönyve: Pórol a ládika. Ára 2.40 korona. — Rodin beszélgetései a művészetéről. Fordította Farkas Zoltán. Ára kötve 1.20 korona. — A Magyar Könyvtár legújabb füzetei: Egy operett története. Heltai Jenő új könyve. Ára 60 fillér. — Kant filozófiai. Összeállította Polgár Gyula. Ára 30 fillér. — Új Maupassant novellák. Fordította Benedek Marcell. Ára 30 fillér. — Az Athenaeum kiadásában megjelent: Kellermann: Az alagút. Ára 1 korona 90 fillér. A könyvek kaphatók a Népszava-könyvkereskedésben.

Éhezők és didergők karácsonya.

Ünnepi razzikák a fővárosban.
A telefonház rabja. — Dolgozók a csavargó-bírósg.

Ti fényes, kényes uridámák, akik frakkos, lakkos gavalléraitok pihent karjába kapaszkodva, finom kis cipellőitekre srófolt esillogó koresolyaitokon könnyedén végigsiklottok a tükörsima jégen, hogy estére a száz színben fénylő karácsonyfa körül terjengő illatos melegben pihenjétek ki „fáradalmaitokat“, ti fényes, kényes uri dámák, ti frakkos, elegáns gavallérok, tudjátok-e, hogy éri a karácsony, a szegény proletárt? Tudjátok-e, hogy sok százezernyi népe ennek az országnak és sokszor tízezer embere ennek a hivalkodó nagy városnak, karácsonykor, a ti szent ünnepeken is rongyos, éhes és didereg éppen úgy, mint egész éven át, éppen úgy, mint az egész életen át? Tudjátok-e, hogy Budapesten meglelt férfiak, gyámoltalan öreg emberek, asszonyok és gyermekek ruhátlanul, a betevő falat nélkül, fütetlen, hideg odukban, vagy a szabad ég alatt árván, reménytelenül ácsorognak, amíg ti boldogságban, örömben, jóleltben daskáltok az aranydiós, ezernyi színes gyertyával megvilágított esillogó karácsonyfa alatt?

A pesti nyomor soha sem öltött még olyan szédületesen nagy arányokat, mint most. Soha még egy nem kinlódtak, gyötrődtek és fáztak az emberek Budapesten, mint most. Soha még annyian és olyan nagyon éhesek nem voltak itt, mint karácsony estéjén, amikor a Megváltóról, Názárethi Jézus Krisztusról szárnyalnak föl a templomokban az ájtatos zsolozsmák. Dermesztően szörnyű dolog az, ami itt most végbemegy. A munkanélküliek tízezrei és a hajléktalan nyomorgók ezrei támolyognak a hideg, szeles utcákon és nincs senki, aki törődne velük, nincs senki, aki munkát és kenyeret akarna adni ezeknek a szegény mostoháknak, ezeknek az agyongyötört kitagadottaknak. A jóllakottak, a fűtött szobában henylők nem törődnek azzal, hogy a munkanélküli lézengő tízezrek miképpen ünneplik szent karácsony estéjét.

Az állam, a kormány, a főváros, Tisza István, az ugynevezett társadalom, most nincsenek sehoh, nem érnek rá azzal törődni, hogy hát mi is fog azokkal a szegényekkel történni, akiket a tél és ez a drága, szép karácsony is munka, kenyér és hajlék nélkül talált. Ha

rendőrségi razzikák

nem volnának, akkor igazán senki sem gondolna ilyenkor, aranydiós, gyönyörű karácsony táján arra, hogy a fővárosban olyan emberek is vannak — ezren és ezren — akiknek nincsen kenyerük, nincsen ruhájuk, nincsen lakásuk, semmijük nincsen. De rendőri razzikák, azok vannak és a budapesti rendőrség ilyen ünnepi alkalmakkor különös figyelemben részesíti a nyomorgókat, még a szo-

kottnál is vehemensebben érdeklődik a didergők iránt, ami azt jelenti, hogy fokozott mértékben hajszolja, kinozza a főváros legszerencsétlenebb proletárait. Mert sötét, nyirkos rendőrcella az még akad itt az éheseknek és a hirhedt pesti detektívek dühös buzgalommal ambicionálják, hogy karácsonyra a rendőrség összes cellái, sőt még pincéi is a zsufolásig megteljenek szegény emberekkel. Mintha minden behurcolt rongyos után províziót kapnának, olyan vad buzgalommal cipelnék be ezek mindenkit, aki az utcákba kerül. Most különösen dühöngött a fővárosban a rendőrség *razzia-mániája*, napok óta egyebet sem csinálnak a detektívek, mint hogy mellékutcákban szimatolnak, különösen éjszakának idején leskelődnek külvárosi tájakon, kiskorcsmákban, de fényes nappal is elhurcolják a kis kávéházak reggeliző munkásvendégét akkor is, ha netán lakása is, munkája is van. A detektív urak azt akarják, hogy karácsonyt minél számosabban ünnepezzék rendőri oltalom alatt. Hétfőn éjszaka például a rendőrségi razzianak igen bő aratása volt: *százhetven* embert sikerült összefogdosni a főváros területén a detektíveknek néhány óra alatt. Most, karácsony hetében a különböző razziaikon pár nap alatt *öt-hatszáz* férfit és nőt hajszoltak föl és ezek a szerencsétlenek a kerületi kapitányságokon keresztül

a Mosonyi-utcai toloncház

celláiba és pincéibe kerülnek. Igen, most már a *pincéket is megtömték* a behurcolt szegényekkel, mert annyit sikerült összevadászni a detektíveknek, hogy már a föld felett nem lehetett elhelyezni őket, le kellett hát dugni szegényeket — *a föld alá*. Hogy mit jelent az, ha valaki bekerül a Mosonyi-utca rejtett és a világtól teljesen elzárt oduiba: az még gondolatnak is elrettentő. Szerdán reggel, karácsony estének nappalán bementünk a Mosonyi-utcai toloncházba és amit ott láttunk, amit ott hallottunk, az fölülmul minden képzeletet. A toloncház belső udvarának homályos folyosója telve van lerongyolódott, száználmas alakokkal. A legfrissebb razziaik föl-hajszolt áldozatai. A falhoz támaszkodva, egymáshoz lapulva, rettegetést kifejező tekintettel állnak ott, mások leülnek a földre, *elszunyókálnak*, hiába van reggel 9 óra, ezek álmosak, látszik, hogy nem aludtak az éjszaka. Rettenetesen elesigázott öregemberek és a 70 évet is meghaladott asszonyok gugolnak egymás mellett a földön, valamennyi kimerült, valamennyi rongyos, mind éhes, szegény. És ezek karácsony estéjét itt fogják tölteni a toloncház pincéjében, fütetlen, hideg zugokban és most azért állnak itt a folyosón vagy hetvenen, hogy a rendőrbírók mindjárt ítéletet mondjon fölöttük. Az az ítélet, amit a rendőrkapitány ur és a fogalmazó ur kimondanak, az az ó karácsonyfájuk, ez az ó krisztkindlijük. Odalent a toloncházi pincékben és a többi cellákban várnak a razziaikon összeterelt többi szerencsétlenek, hogy végezzen a folyosón álldogálókkal, őket is idevezessék, rájuk is sor kerüljön. A rendőrök járnak-kelnek és közben egyik-másik ráordít a folyosó zugában szunyókáló öreg munkásra:

— *Ne aludj, te bűdös csavargó! Ha itt elalazol, majd mindjárt kiviszlek innen az udvarra, ott a hideg majd ébren tart!*

A szegény ember rémülten nyitja ki véres szemét és összerendezve, fölébrednek a többiek is, akik a nagy kimerültségtől elszunyonyadtak. Mert ezek a szerencsétlen emberek rendkívüli módon elesigázottak, ami nem csoda, hiszen a toloncházban olyan embertelen módon bánnak velük, hogy az szörnyűség. Halkan, hogy a közelben ógyelgő rendőrök meg ne hallják, elpanaszolták a szerencsétlenek, hogy 60–70 embert tömnek bele egy

hideg, piszkos oduba és akiket a keddre virradó éjszaka fogtak el és a kerületi kapitányságon keresztül cipelték a toloncházba, azok *szerdán délelőtt még mindig nem kaptak egyetlen falat ennyivalót sem*. Aludni a rettenetes pincékben lehetetlenség, a *harminckét-harminchat óra étlenség és koplálás* természetesen csak hozzájárul ahhoz, hogy elgyötörje ezeket a szegényeket.

— *Éhen pusztulunk itt, hiszen ezt nem lehet kibírni!* . . .

Ilyen kétségbeesett panaszszavakat mondogatnak itt is, ott is egymás között a toloncházi folyosón a karácsonyi razziaik szegényei, félve, halkan, hogy a rendőrök és fegyőrök meg ne hallják. Egy sánta öregasszony, aki a féllábara, mankóra és a falhoz támaszkodva áll az egyik sarokban, keserűen sóhajtozik:

— Valamikor, amikor még volt lábam, itt is dolgoztam, ezt a folyosót is sikáltam. Dolgoznék most is szívesen, de mit csináljak, ha nincsen lábam, levágta a villamos. Nem csináltam semmit. Tegnap reggel, ahogy kiléptem az utcára, mindjárt nekem estek és idehoztak. Most itt vagyok és nincsen egyéb bűnöm, mint hogy nyomorék vagyok. Ezért koplaltatnak itt már másfél nap óta . . .

Az egyik zugban egy 25 esztendő, rendes külsejű fiatal ember áll. M. József kovácssegéd a szerencsétlen, aki így beszélt el a toloncházba, kerülésének szomorú történetét.

— Négy éve dolgozom Budapesten és soha büntetve nem voltam, se a bíróság előtt, se a rendőrség előtt nem kellett ideig megjelennem. Most is van rendes munkám, csak hétfőn azért nem dolgoztam, mert éppen ma reggel, szerdán haza akartam utazni Békésre az anyámhoz, aki a karácsonyi ünnepekre hazavár engem is meg a bátyámat is. Kedden reggel Budán a Fő-utcában reggelizni bementem egy kávéházba és a detektívek ott megrohantak és minden ok nélkül idehoztak, pedig büntetlen előéletű vagyok, lakásom is van, munkám is van. Ma hazavár az anyám és nekem itt kell lennem, *kedd reggel óta egy falatot sem ettem* és a karácsonyt nem tölthetem otthon. Borzasztó dolog ez, ha becsülettel ki nem szabadulok innen még ma, *én elpusztítom magam* . . .

M. József olyan kétségbeesett, őszinte hangon mondta ezt, hogy nem lehetett kételkedni abban, amit beszélt. Ha még az ilyen munkában lévő, erőteljes, fiatal embereket is behurcolja karácsonyra a toloncházba a megvadult rendőri tulbuzgóság, hogynem cipelné hát be a többieket, akik itt állnak és akiknek nagyjából valóban nincsen munkájuk, kenyerük biztosan nincs és lakásuk is aligha van. Ezek az elgyötört, riasztó külsejű, szomorú emberi vázak, akikről darabokban lóg le a rongyos gunyájuk, ezek a szegény didergők, akik a karácsony ünnepére alkonyuló nap reggelén itt szunditanak, ájuldozva az éhségtől, a toloncház büzhödt levegőjű folyosóján és a többiek, akik a cellák mélyén és a pincék fagyos homályában fetrengenek, ezek az ágról szakadt, kitagadott, mindenkitől elhagyott páriák, vajjon mit gondolnak ma Názárethi Jézus Krisztusról és az ő földi szolgálóiról? Vajjon a rendőrrazziaiknak ezek a szenvedő üldözöttjei érzik-e a szeretetnek azt a melegét, amelyről karácsony szent ünnepén papok és egyéb jóllakott emberek oly szépen szónokolnak?

Munkában a csavargóbírók.

Ugyancsak a Mosonyi-utcai toloncházban vidáman működik a csavargóbírók, amelynek valóban könnyű dolga van, hiszen Budapesten a munkanélküliek tizezrei vánszorognak az utcákon. A csavargóbírók már elhurekoltak a szűkös kis szobából és a szörnyű toloncházi folyosó végéből a baloldali ajtó vezet a több szobából álló csavargóbírói helyiségbe, ahol két bíró, ügyész, jegyző

és kezelőtisztek végzik a munkájukat. Mert munka az nincsen a munkanélkülieknek, tehát gondoskodnak róla, hogy legalább büntetést kapjon az, aki hiába keres ebben a városban és ebben az országban dolgot.

Idáig a budapesti csavargóbírók hozzávetőleges számitás szerint körülbelül 250 „közveszélyes munkakerülő” ügyben folytatott vizsgálatot, de itélethozatalra már lényegesen kevesebbszer került sor, mert közben kiderült, hogy a rendőrség hamis vádat emelt egy sereg ember ellen és gyakran kellett, egyenesen muszáj volt megszüntetni az eljárást. És bár — ez szintén a rendőri hajszák vadságára jellemző — igen sok *fölmentő* ítéletet hozott a bíróság, Tisza István mégis büszke lehet alkotására, mert az új törvény alapján idáig sikerült összesen vagy *ötvenhatvan esztendei fogházat kiosztani a munkanélküliek között*. Segélyt, azt komikusan keveset, ugyszólván semmit nem adnak a főváros munkanélkülijeinek, de a fogházbüntetések olyan mértékben osztják ki közöttük, hogy igazán nem lehet ok panaszra.

Alig van nap, hogy a rendőrbírók a detektívek által összefogdosott szegény emberek közül hármát-négyet át ne adna a csavargóbíróknak. Mert akinek nincs munkája, az Budapesten az új törvény értelmében „közveszélyes munkakerülő”, tehát lecsukják pár hónapra. Szerdán *hat munkanélkülit* sikerült szállítania a rendőrségnek a csavargóbírók számára. Az utolsó éjszaka összefogdosott, közel közel kétszáz szerencsétlennel a rendőrbírók a saját hatáskörében bánt el és csak hatot talált olyannak, akit át kell utálnia a csavargóbírók hatáskörébe. Erdemleges tárgyalást karácsony előtt való napon nem tartott a bíróság, csak annyi történet, hogy kihallgatták a bíró urak a hat „közveszélyes munkakerülő”. Mindegyik váltig hangoztatta a detektívek vadaskodásával szemben, hogy szívesen dolgoznának, adjanak nekik bármilyen munkát, ők nem tehetnek arról, hogy nincs dolog. Hiába panaszták keservesen, hogy ők maguk úgy is eleget szenvednek a munkanélküliségtől, miért zaklatja hát őket a rendőrség: nem hallgattak a panaszukra és *valamennyit fogva tartották* a toloncházban és pár nap mulva ítélkezni fognak fölöttük. Addig is ott maradnak persze és odalent a föld alatt, a toloncházi pincék mélyén ünnepeik szegények szent karácsony napját . . .

*

Ezek a kusza képek, amelyeket a pesti nyomor mélyéből vetítettünk ide hűségesen, a valóság színeivel, gondolkodóba ejthetnék azokat, akiknek nyugodt, boldog, szép karácsonyuk van. És gondolkodóba ejthetnék azokat a népnyzó hatalmasokat, akik elrabolnak itt minden jogot, megfojtanak minden közszabadságot, akik a munkanélküliség ellen csavargótörvénnyel akarnak harcolni és akik a dolgozó munkások jogos és önértetes mozdulatára kizárással váfalszolnak. Akik a karácsonyfa csillogó színeiben látják ezt a keserves életet, gondoljanak azokra is, akiknek nincsen karácsonyfájuk, akiknek semmi-jük sincsen, akiket mindenki bánt és akiket még az ág is huz . . .

FŐVÁROSI OLVASÓINKHOZ! Ismételten fölkerjük előfizetőinket, hogy a lapkézbesítésre vonatkozó esetleges panaszukat mindenkor elsősorban a kiadóhivatallal közöljék (Telefon: József 3—31 és József 3—32, hajnali fél 3 órától 6 óráig csak József 3—31 hívható), mert a másutt leadott panaszok csak elkésve, esetleg egyáltalában nem jutnak hozzánk. Címváltozás esetén kérjük mindig a régi lakcímet is megadni.

A kiadóhivatal.

▼▼▼